свідомості. Ця група концепцій аналогічна «менталістським» концепціям. Друга група вважає що смисл є феноменом об'єктивної дійсності та прояснення смислу – це об'єктивна вимога, це розуміння смислу аналогічно «формалістським» концепціям. І третя група вбачає смисл в інтерсуб'єктивних взаємодіях, у зв'язку між особистістю та суспільством, ці концепції можна назвати комунікативними. [4, с. 68]. Проте, Д.О. Леонтьєв розвиває ще один підхід до аналізу смислу – діяльнісний підхід, який виходить за межі вищезазначених парадигм [4, с. 83–392], і саме цей підхід є провідним у сучасній психології [5].

Отже, порівняльний аналіз розвитку концепцій смислу дає можливість побачити як філософська та теоретико-психологічна думка рухалися майже паралельно одна одній у дослідженні феномену смислу, а також дає можливість проаналізувати, в яких моментах ці дві науки, які мають певні спільні предмети дослідження, можуть взаємозбагатити одна одну. Психологія може вивести поняття «смисл» на рівень категорії, а філософія може розвивати далі теорію смислу, беручи до уваги ті психологічні ідеї, які ще не були філософами переосмисленні.

Список використаних джерел

1. Сумарокова Л.Н. Юридическая логика: коммуникативная концепция : монография. Одесса: Феникс, 2015. 204 с.

2. Матюшина І.І. Комунікативна природа смислу: автореф. дис....канд. філос. н. Одеса, 2007. 20 с.

3. Матюшина И.И. Смысл как системное образование. *Актуальні проблеми філософії та соціології.* 2016. № 10. С. 83–86.

4. Леонтьев Д.А. Психология смысла. Природа, строение и динамика смысловой реальности. М.: Смысл, 2003. 448 с.URL: https://lib.uni-dubna.ru/search/files/psy_leo_psy_smisla/1.pdf.

5. Шевченко Н. Розвиток уявлень про категорію «смисл» у психологічній теорії діяльності. Теоретична психологія. 2012. № 1. С. 82–88.

Заболоцький Павло Валентинович,
здобувач ступеня вищої освіти магістра
за спеціальністю «Психологія» ННІЗДН
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

Темпи і якість перебудови ОВС як найважливішого елемента соціальної структури, насамперед, залежать від рівня професіоналізму людей, які займаються правоохоронною діяльністю. Той факт, що професіоналізм припускає наявність деякої сукупності знань, умінь і навичок, не викликає сумніву. Але не меншого значення має наявність необхідних особистісних якостей, що сприяють мотивації співробітників до правомірної поведінки та забезпечують довіру суспільства до правоохоронних органів. Аналіз особистості

співробітника ОВС та виокремлення позитивних якостей сприятиме виробленню дієвих механізмів особистісного зростання, що забезпечують належне виконання професійних обов'язків.

Особистість співробітника ОВС являє собою складне динамічне утворення, яке формується в процесі професійної діяльності, стає її провідним компонентом, й організує та перетворює і діяльність, і саму особистість.

У свідомості пересічного громадянина правоохоронна діяльність – це, в першу чергу, діяльність поліції, яка віддзеркалюється в особі конкретного поліцейського. Вимоги, що висуваються до особистості фахівця, досить високі, оскільки професійна діяльність поліцейських є різновидом складної діяльності, що характеризується екстремальністю, надмірною напруженістю та стресогенними умовами праці. Тому структурні підрозділи психологічного забезпечення повинні займатися не тільки формування професійно важливих якостей у співробітників ОВС, а й їх особистісним зростанням, бо вирішення цього питання приведе до створення компетентних та активних кадрів на будь-якому рівні функціонуванні системи органів внутрішніх справ [3, 5].

Особистісне зростання розуміється як:

– цілеспрямовані багатоаспектні зміни особистості, орієнтовані на досягнення великомасштабних життєвих цілей, що відображають загальнолюдські цінності;

– досягнення людиною нових і якісно більш високих рівнів продуктивності;

– зняття обмежень, комплексів, вивільнення її потенціалу;

– активний процес становлення, що здійснюються у напрямі самореалізації та самоактуалізації, в якому людина бере на себе відповідальність за свій майбутній життєвий шлях;

– комплекс психологічних властивостей, що дає людині можливість приймати рішення і регулювати свою поведінку, враховуючи і оцінюючи ситуацію, але виходячи насамперед із своїх внутрішніх уявлень і критеріїв;

– психологічна культура особистості, здійснення можливостей розвитку «Я» за допомогою власних зусиль, співтворчості, співдіяльності з іншими людьми, соціумом і світом у цілому;

– реалізація діяльності особистості, спрямування на реалізацію життєвих цілей, вміння ставити й утримувати цілі, що забезпечує вищу форму зміни особистості – її творчість і розвиток[1,4].

Поняття особистісне зростання краще всього розкривається через принципи повноцінного особистісного зростання. Оскільки зміни стосуютьсявзаємодії особистості із внутрішнімі із зовнішнім світом, відповідно були виділені критерії особистісного зростання: інтраперсональні (внутрішні) та інтерперсональні (зовнішні).

До інтраперсональних критеріїв особистісного зростання відносять:

1. прийняття і визнання себе;

2. відвертість внутрішньому досвіду переживань (свобода від спотворюючого впливу психологічних захистів, усвідомлення внутрішньої реальності і її ухвалення, свобода від впливу переживань минулих подій, життя в теперішньому часі);

3. розуміння себе (найбільш чітке і точне уявлення про себе і свій актуальний стан);

4. відповідальна свобода (усвідомлення і ухвалення своєї свободи, відповідальність за здійснення свого життя);

5. цілісність (взаємозв'язок всіх аспектів життя людини);

6. динамічність (постійний, безперервний процес змін, динамічність, гнучкість, відкритість змінам і здатність, зберігаючи свою ідентичність, розвиватися) [6].

Серед інтерперсональних критеріїв особистісного зростання виділяються:

1. прийняття інших (здібність до прийняття інших людей такими, які вони є, зі всіма їх гідностями і недоліками);

2. розуміння інших (свобода від забобонів і стереотипів, здібність до адекватного, повного і диференційованого сприйняття навколишньої дійсності взагалі і особливо – інших людей; готовність вступати в міжособистісний контакт на основі глибокого і тонкого розуміння і співпереживання, емпатії);

3. соціалізованість(прагнення людини до конструктивних соціальних взаємин);

4. творча адаптивність (уміння людини використовувати свої потенційні внутрішні можливості, готовність сміливо йти назустріч життєвим труднощам і рішуче долати життєві перешкоди)[2].

Однією з важливих особливостей особистісного зростання співробітників органів внутрішніх справ є те, що вони несуть службу в такій системі де все чітко регламентовано та відповідно функціональним обов'язкам, тому повністю реалізуватися складно. В цьому проявляється певний конфлікт між особистісним повноцінним зростанням та обмеженнями, які накладає система. Хоча в останній час приділяється значно більше уваги психологічним умовам несення служби, що робить більш ефективним та повноцінним процес реалізації особистісного та професійногопотенціалу.

Список використаних джерел

1. Акме–эффект личностного осуществления в процессе социализации и индивидуализации взрослого человека / Алексей Алексеевич Бодалев// Мир психологии. 1998. –№ 1. – С. 59–66.

2. Братченко С. Л. Личностный рост и его критерии/ Сергей Леонидович Братченко, Мария Роальдовна Миронова // Психологические проблемы самореализации личности. СПб.,1997. С. 38–46.

3. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 648 с.

4. Боришевський М.Й. Психологічні механізми розвитку особистості / Мирослав Йосипович Бори-шевський // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 3/12. – С. 26–33.

5. Євдокімова О. О., Жданова І. В., Швець Д. В. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб.; за заг. ред. В. В. Сокуренка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 426 с.

6. Ясыр Антон. Личностный рост: сущность, особенности, основне критерии.

Захаренко Людмила Миколаївна,
старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук

ПРОЄКТУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЛЮСИ ТА МІНУСИ

Сучасне життя характеризується змінами, які торкаються всього людства, суспільства, організацій та кожної людини зокрема. Особливістю сучасних змін є те, що вони динамічні, комплексні та приносять абсолютно нові феномени в усі сфери життя людства. Саме тому адаптація до змін є фундаментальною умовою виживання для індивідів і організацій.

Однією зі стратегій управління змінами є організаційний розвиток (Organizational Development (OD). Функціонування будь-якої організації передбачає дії та проєкти. Дії та проєкти мають багато спільного, можуть і перекриватися. Вони виконуються працівниками, здійснюються з використанням обмежених ресурсів, плануються, реалізовуються і контролюються. Водночас дії та проєкти відрізняються між собою: дії виконуються весь час, вони є чимось постійним в організації; проєкти є тимчасовими й унікальними.

Організаційне проєктування – спеціальний вид управлінської діяльності, закріплений у розробці і впровадженні проєктів удосконалення організацій та раціоналізації управлінської праці. Теоретичною основою організаційного проєктування є «метод проєктів», розроблений у 20-х рр. XX ст. американським педагогом В. Кілпатриком на основі концепції прагматизму Дж. Дьюї [1].

У сучасній літературі термін «проєкт» (від лат. «*кинутий вперед*») розуміється як процес цілеспрямованої зміни технічної або соціально-економічної системи, що переводить її з одного стану в інший [2]. Раніше даний термін використовувався у науковому обігу як синонім слів «експеримент» у природничих науках і «розгляд справ» у юриспруденції (XVII–XVIII ст.).

Термін «проєкт» має кілька значень: 1) попередній (можливий) текст будь-якого документа; 2) певна акція, сукупність заходів,